

Uchwała Nr
Rady Powiatu Stalowowolskiego
z dnia

w sprawie rozpatrzenia petycji mieszkańca powiatu nizańskiego przekazanej według właściwości przez Radę Miejską w Nisku uchwałą nr XXXVII/329/2021 Rady Miejskiej w Nisku z dnia 27 lipca 2021 r.

§ 1.

Na podstawie art. 12 pkt. 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r., poz. 920 z późn. zm.) oraz art. 9 ust. 2 i art. 13 ust. 1 z dnia 11 lipca 2014 roku o petycjach (Dz. U. z 2018 r., poz. 870) **Rada Powiatu Stalowowolskiego uchwala co następuje:**

§ 2.

Po rozpatrzeniu petycji mieszkańca powiatu nizańskiego w sprawie pokrycia kosztów przejazdu seniorów środkami transportu zbiorowego, przekazanej według właściwości przez Radę Miejską w Nisku uchwałą nr XXXVII/329/2021 Rady Miejskiej w Nisku z dnia 27 lipca 2021 r. Rada Powiatu Stalowowolskiego postanawia nie uwzględnić petycji.

§ 3.

Uchwała niniejsza stanowi wraz z jej uzasadnieniem odpowiedź na petycję.

§ 4.

Uchwałę przekazuje się wnoszącemu oraz przekazującemu petycję.

§ 5.

1. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.
2. Uchwała podlega podaniu do publicznej wiadomości poprzez ogłoszenie w Biuletynie Informacji Publicznej Starostwa Powiatowego w Stalowej Woli.

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 28 lipca 2021 r. przesłanym do Rady Powiatu Stalowowolskiego, Rada Miejska w Nisku, przekazała uchwałą Nr XXXVII/329/2021 z dnia 27 lipca 2021 r. petycję mieszkanki Zarzecza w powiecie niżańskim. Jak wynika z treści wystąpienia, zainteresowana osoba zwróciła się z prośbą o rozważenie pokrycia kosztów przejazdu seniorów pojazdami w publicznym transporcie drogowym. Deklarując, iż działa w ich imieniu wyjaśniła ona, że osoby te często dojeżdżają z terenu Zarzecza komunikacją publiczną do różnych urzędów administracji publicznej, banków lub lekarzy, co przekłada się na obciążenie ich budżetu domowego.

Po otrzymaniu petycji Przewodniczący Rady Powiatu Stalowowolskiego zaproponował, aby przed rozpoczęciem procedury związanej z przekazaniem jej do właściwej rzeczowo Komisji Rady Powiatu Stalowowolskiego, była ona omówiona na posiedzeniu Zarządu Powiatu. Zarząd zapoznał się treścią petycji na posiedzeniu w dniu 2 września 2021 r. Następnie wystąpienie mieszkanki Zarzecza było przedmiotem obrad posiedzeń Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Rady Powiatu Stalowowolskiego. Po przeanalizowaniu przedmiotu petycji Komisja ta zwróciła się do Starosty Stalowowolskiego z prośbą o przekazanie informacji w zakresie możliwości pokrycia kosztów przejazdu seniorów z miejscowości Zarzecze w powiecie niżańskim środkami publicznego transportu zbiorowego w transporcie drogowym.

Po ustaleniu stanu faktycznego oraz zapoznaniu się ze stanowiskiem Wydziału Transportu Starostwa Powiatowego w Stalowej Woli ustalono, że w Rada Miejska w Nisku przekazując petycję w jej uzasadnieniu wskazała, iż na podstawie uchwały Nr IX/68/15 z dnia 29 czerwca 2015 roku Rada ta wyraziła zgodę na zawarcie porozumienia międzygminnego pomiędzy Gminą i Miastem Nisko a Gminą Stalowa Wola. Porozumienie dotyczyło realizacji zadania publicznego w postaci wykonywania lokalnego transportu zbiorowego na obszarze Gminy i Miasta Nisko. Powierzenie organizacji przewozów nastąpiło na podstawie porozumienia z dnia 2 lipca 2015 r., z którego wynika, że ceny biletów, zwolnienia, ulgi i opłaty dodatkowe ustala Rada Miejska w Stalowej Woli. Jednocześnie trzeba zauważyć, iż przedmiotowa petycja dotyczy kosztów przejazdów w ramach transportu zbiorowego, a więc oprócz przewozów gminnych dotyczy również przewozów powiatowych. Tym samym, w zakresie jej rozpatrzenia właściwa jest Rada Powiatu Stalowowolskiego.

Kwestia organizowania i funkcjonowania publicznego transportu zbiorowego została określona w ustawie z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym (jednolity tekst Dz. U. z 2021 r., poz. 1371). Stosownie do art. 7 ust. 1 pkt 3 lit a oraz b tej ustawy, powiat jest organizatorem publicznego transportu zbiorowego na linii komunikacyjnej albo sieci komunikacyjnej w powiatowych przewozach pasażerskich oraz jeśli zawarł stosowne porozumienie – na linii komunikacyjnej albo sieci komunikacyjnej na terenie powiatów, które

zawarty porozumienie. Zgodnie z art. 8 wyżej wymienionej ustawy, do zadań organizatora należy planowanie rozwoju transportu, organizowanie publicznego transportu zbiorowego i zarządzanie publicznym transportem zbiorowym. W zakresie organizacji publicznego transportu zbiorowego mieści się m. in. ustalanie opłat za przewóz oraz innych opłat, o których mowa w ustawie z dnia 15 listopada 1984 r. - Prawo przewozowe, za usługę świadczoną przez operatora w zakresie publicznego transportu zbiorowego (art. 15 ust. 1 pkt 10 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym).

W dniu 8 października 2015 r., Powiaty Stalowowolski i Nizański zawarły porozumienie, na mocy którego powiat nizański organizację przewozów na swoim terenie powierzył Powiatowi Stalowowolskiemu. Tym samym, mając na uwadze przytoczone wyżej przepisy, organizatorem publicznego transportu zbiorowego na terenie obu powiatów jest Powiat Stalowowolski. Z tego też względu, organem właściwym do ustalania opłat za przewóz w powiatowych przewozach pasażerskich o charakterze użyteczności publicznej jest Rada Powiatu Stalowowolskiego.

Powiat Stalowowolski uruchomił przewozy powiatowe o charakterze użyteczności publicznej w dniu 2 października 2019 r. powierzając ich realizację operatorowi, którym jest Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Stalowej Woli Spółka Akcyjna. W przewozach tych, obowiązuje cennik opłat za usługi przewozowe w powiatowych przewozach pasażerskich o charakterze użyteczności publicznej, dla których organizatorem jest Powiat Stalowowolski. Cennik został wprowadzony uchwałą Nr X/77/2019 Rady Powiatu Stalowowolskiego z dnia 6 września 2019 r., a następnie zaktualizowany uchwałą Nr XXVI/198/2021 Rady Powiatu Stalowowolskiego z dnia 18 marca 2021 r. Przyjął on formę tabelaryczną z podziałem na cennik ogólny dla biletów jednorazowych oraz cennik ogólny i strefowy dla biletów miesięcznych. Uwzględnia on wyłącznie ulgi ustawowe, które są zobligowani stosować wszyscy przewoźnicy wykonujący regularny przewóz osób. Powiat Stalowowolski nie ustanowił na obszarze swojej właściwości żadnych innych ulg skierowanych do poszczególnych grup pasażerów, np. dla seniorów. Powiat Nizański oraz żaden samorząd gminny do chwili obecnej nie wnioskował o wprowadzenie dodatkowych ulg dla swoich mieszkańców.

Wyjaśnić należy, że zgodnie z przepisami ustawy o publicznym transporcie zbiorowym, organizator może ustanowić na obszarze swojej właściwości inne niż ustawowe ulgi w przewozach o charakterze użyteczności publicznej. Wiąże się to, jednakże z kwestią finansowania utraconych z tego tytułu przychodów operatora. Wymieniona wyżej ustawa o publicznym transporcie zbiorowym określa model finansowania organizowanych przewozów, poprzez wypłacanie operatorowi stosownej rekompensaty. Operator publicznego transportu zbiorowego, któremu organizator powierzył wykonywanie zadań przewozowych, oprócz wpływów ze sprzedaży biletów, otrzymuje rekompensatę z tytułu:

- utraconych przychodów w związku ze stosowaniem ustawowych uprawnień do ulgowych przejazdów w publicznym transporcie zbiorowym (art. 50 ust. 1 pkt 2 lit. a ustawy o publicznym transporcie drogowym),
- utraconych przychodów w związku ze stosowaniem uprawnień do ulgowych przejazdów w publicznym transporcie zbiorowym ustanowionych na obszarze właściwości danego organizatora, o ile zostały ustanowione (art. 50 ust. 1 pkt 2 lit. b ustawy o publicznym transporcie zbiorowym),
- poniesionych kosztów w związku ze świadczeniem przez operatora usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego (art. 50 ust. 1 pkt 2 lit. c ustawy o publicznym transporcie drogowym).

Zgodnie z art. 51 ust. 1 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym, źródłem finansowania przewozów o charakterze użyteczności publicznej mogą być środki własne jednostki samorządu terytorialnego będącej organizatorem lub środki z budżetu państwa. Środki na rekompensatę z tytułu utraconych przychodów w związku ze stosowaniem ustawowych uprawnień do ulgowych przejazdów w publicznym transporcie zbiorowym stanowią dotację pochodzącą z budżetu państwa i są przekazywane przez marszałka właściwego ze względu na siedzibę organizatora. Z kolei rekompensata z tytułu poniesionych kosztów, tylko częściowo jest pokrywana z budżetu państwa. Organizator bowiem, jest zobligowany do pokrycia tzw. wkładu własnego wynoszącego nie mniej niż 10% deficytu na każdej linii komunikacyjnej. Przy czym organizacja przez Powiat Stalowowolski przewozów o charakterze użyteczności publicznej uzależniona jest przede wszystkim od pozytywnego rozpatrzenia przez wojewodę wniosku organizatora o dofinansowanie tych przewozów ze środków państwowego funduszu celowego, tj. Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej. Nie uzyskanie tej dopłaty skutkowałoby brakiem realnej możliwości organizacji przewozów.

Z tego względu, organizacja przewozów o charakterze użyteczności publicznej powinna się odbywać przy współpracy w tym zakresie samorządów, na obszarze których wykonywane są przewozy oraz ich partycypacji w ponoszonych kosztach. Nadmienić należy, że o ile Powiat Stalowowolski współpracuje w tym zakresie z gminami znajdującymi się na jego terenie, to do chwili obecnej żadna z Gmin Powiatu Nizańskiego nie partycypuje w kosztach organizacji tych przewozów, a sam Powiat Nizański dotychczas przekazał na ten cel jedynie część poniesionych na jego obszarze kosztów. Tym samym, Powiat Stalowowolski przejął ciężar finansowania przewozów wykonywanych na obszarze powiatu nizańskiego.

Stosownie do powyższego, organizator przewozów może wprowadzić dodatkowe ulgi w publicznym transporcie zbiorowym, jednakże wiązałoby się to z obowiązkiem zrekompensowania poniesionych z tego tytułu strat na rzecz operatora. Dlatego istotną kwestią jest ustalenie zasad finansowania rekompensaty z tytułu utraconych przychodów w związku

ze stosowaniem uprawnień do ulgowych przejazdów w publicznym transporcie zbiorowym ustanowionych na obszarze właściwości danego organizatora. Właściwym jest, aby koszty takiej rekompensaty każdorazowo obciążały samorząd gminy, na terenie której wprowadzi się taką ulgę. Z uzyskanej od pracowników Starostwa Powiatowego w Stalowej Woli odpowiedzialnych za realizację publicznego transportu drogowego informacji wynika, że prowadzone są rozmowy z wójtami i burmistrzami gmin z terenu powiatu niżańskiego. Mają one na celu zaangażowania się tych gmin w finansowanie organizowanych na dotychczasowych zasadach przewozów powiatowych o charakterze użyteczności publicznej obejmujących swym przebiegiem teren ich właściwości, a więc takich, które nie uwzględniają dodatkowych przywilejów dla mieszkańców. Podczas tych rozmów poruszana jest również kwestia zgłaszanych przez mieszkańców potrzeb.

Reasumując, Powiat Stalowowolski jako organizator przewozów powiatowych, mógłby rozważyć wprowadzenie dodatkowych ulg dla poszczególnych grup pasażerów. Niemniej jednak z uwagi na znaczne koszty działalności przewozowej i jej deficytowość, może to nastąpić wyłącznie w przypadku wniosku zainteresowanego samorządu z terenu powiatu niżańskiego i jego zobowiązania do ponoszenia pełnych kosztów wprowadzenia takich ulg.

Dlatego Rada Powiatu Stalowowolskiego uznaje, że w obecnym stanie faktycznym i prawnym petycja nie zasługuje na uwzględnienie.

Aldona Bilśka - Kokosińska

Przewodnicząca

Komisji Skarg, Wniosków i Petycji

A. Bilśka - Kokosińska